

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XIII.

V Ljubljani 30. veljiga serpana 1860.

List 18.

Kje je začetek vse spačenosti?

(Po nekim veljavnim rokopisu.)

Starši in mladina, glejte in spremislite!

Milovanja vredni prepri raznih narodovnost, sardin-ska roparska politika, Garibaldianstvo, toliko sovraštva, zavida, objedanja in obrekovanja itd. itd. — kje ima prav za prav svoj začetek, kje je korenina? Naj kdo preiskuje kakor hoče, našel bo, da napuh je oče vsih enacih neredov, pregréh in krivic. Kdor želi zdravila zoper tega velikana grehov, kteriga nihče popolnoma prost ni, naj se potruzi naslednjo obravnavo brati in prebaviti.

Kdor je prevzetin, sam sebi veliko škodo stori, ker samiga sebe slepi, ne vidi in ne spozná velikih pomanjkljivosti, ki jih ima nad seboj, se vsiga dobrija misli, si umišlja, da ima veliko čednost, in ne vé, da njemu prevzetnost vse čednosti odžene, in človeku prevzetninu le vnanjšino pusti, notranjo vrednost pa mu vso odvzame, ktera sama je prava vrednost, prava čednost pred Bogom. Prevzetnost človeka tudi drugim ljudem zaničljiviga stori; desiravno jih je veliko posvetnjakov v prevzetnosti zapopadenih, pa vender prenesti ne morejo, in se sami sramujejo, ako jih kdo prevzetnosti obdolži. In ker je prevzetnost že ljudem toliko zoperna, je še toliko bolj zoperna Najsvetejšimu, samimu Bogu. Torej jo je Bog, da bi se je varovali, v vsi njeni gerdobnosti pokazal, ko je zavolj njé angele, tako lepe in častitljive duhove, iz svetih nebes v nesrečni pekel zaverge; torej jo imenuje začetek vse spride, vsih pregréh, vsih hudobij; torej je Jezus sam djál, da tisti, ki dobre dela v svojo hvalo pred ljudmi doprinašajo, svoje povračilo že v tem življenji prejmejo, in ga v večnosti nimajo upati. „Kdor se povikšuje, bo ponižan,“ pravi Jezus. Zatorej so tudi Jezusovi aposteljni po povelji svojiga Učenika si le poslednje seđeže volili, in se med vsimi družini ljudmi naj bolj poniževali. Torej pravita sveta aposteljna Peter in Jakop: „Prevzetnim Bog nasprotuje, ponižnim pa daje svojo gnado.“ Po prevzetnosti sta grešila Adam in Eva, ter sebe in ves človeški rod v révo in smert pripravila. Prevzetni Aman je bil sramotno ponižan in je nesrečin konec storil. Zavolj svoje prevzetnosti so farizeji terdovratni ostali in zaverženi bili.

To je rečeno od notranje prevzetnosti, ali od prevzetnosti, ki jo človek zavolj vmišljevanih dobrih lastnost ali dobrih del ima. Poglejmo pa še vnanjo prevzetnost, ko človek v svojo obleko ali obnašo, ali sploh v svojo vnanjšino svojo vrednost stavi, ktera se napuh imenuje.

Kar vnanjo prevzetnost ali napuh v obleki in obnaši zadeva, je pač današnji čas potreba sosebni naukov dajati, da se tolikan gospodovavske želje do prevzetnih oblačil kratijo; ker mladost današnjih časov ne stavi prave vrednosti več v modrost, v pobožnost, v spodobnost, ampak, o slepota! v oblačila. Lahkovoljna mladost si domišlja, kdo vé, kakó modra in veljavna je, če ni več s

pohlevnim domačim oblačilam zadovoljna, temuč če si iz ptujih krajev prineseniga blagá v svojo obleko zbira, in druge, ki pohlevno domače oblačilo nosijo, z zaničljivim očesam pogleduje. Prevdarimo to reč po veri in po pameti.

a) Kaj je oblačilo? Oblačilo je kakor spisana smertna sodba, ktero nam je naš pravični Sodnik zavolj storjeniga greha potrebno spoznal, da nosimo obleko povsod v znamenje, da smo grešniki, ki smo zaslužili večno zaverženi biti. Kakó priprosto bi bilo od hudodelnika, nad kterim je sodnik smertno sodbo izrekel in spisal, in mu jo na vrat obesil, da jo nosi v znamenje svoje hudobije, ki bi pa potlej v tem še le časti iskal, da bi bila ta sodba na lepo tablo ali na žido spisana. Saj bi ga mógel ta spis še le žalostniga storiti, kolikokrat bi ga ugledal. In ker je človek tacimu hudodelniku enak, in mu je oblačilo še le po storjenim grehu potrebno postalo, torej bi ga mogla obleka vselej še le greha in zaslužene sodbe Božje opomniti, ter človeka še le poniževati in žalostniga delati. Kako strašna slepota je tedaj, v tem, kar bi moglo človeka osramotiti, še veselja ali neumne časti in lepote iskati!

b) Komu smo se pri sv. kerstu odpovedali? Odpovedali smo se hudiču in njegovimu napuhu in njegovimu djanju. Napuhu, to je vsi posvetni nečimernosti smo se odpovedali, predin smo keršeni bili, tako da bi se naj potrebnisiga zakramenta sv. kersta nikakor ne mogel prejeti, kdor bi se napuhu ne odpovedal, ali ko bi to voljo imel, da se hoče nečimerno in ošabno oblačiti in nositi. In zakaj Cerkev zapové, da se mora zlasti napuha odpovedati, kdor hoče keršen biti? Gotovo zato, ker je ravno napuh posebno priljubljena in navadna pregreha, pa tudi toliko bolj nevarna, ker je svet še za pregreho spoznati noče; saj ravno od napuha pravi sv. pismo, da je začetek vse spačenosti, vsiga pogubljenja. Kdor torej za storjeno obljubo prelomi, ga čaka oistrejši sodba kot malikovavce, ki te obljube niso storili. Kako si spolnoval, spolnovala to obljubo? in kako jo zdaj spolnuješ?

c) Čimú je denar in blagó? Denar ali blagó, ki ga imamo, prav za prav ni naše, temuč Božje. Bog ga nam je le izročil, da bi ga prav obračali, z njim dobro delali in si za nebesa zaklade spravljali; ni pa nam dal denara in blagá zato, da bi ga za nečimerno obleko trosili in tratili, temuč njegova volja je, da kar ga kdo čez svojo potrebo ima, naj z njim bližnjimu dobro stori, da se z milovšino tudi od oistre kazni (štrafinge) za svoje grehe odkupi; še poprej pa naj dolge poplača.

d) Kaj izhaja vse iz napuha? Nečimernost, prevzetnost, častilakomnost in enake strasti, ki so človeku, da bi tako ne! že prirojene, se po nečimerni obleki v sercu še bolj redé in v nemajo. Iz nečimerne noše pa tudi mnogi ptuji grehi izvirajo: pohujšanje, nečista ljubezen, hudo poželenje, zapravljanje, tatvina i. t. d. Nečimerna obleka je zmotnjava, skušnjava, vabilo v greh.

e) Življenje kristjana, učenca Jezusoviga, kar smo po sv. kerstu postali, mora biti življenje pokorjenja, zatajevanja, poniževanja in premagovanja samiga sebe; če ni nad nami taci ga življenja, nam kersanska vera malo pomaga, in še le težavniši in oostrejši sodbo nam pripravljaj. Ako se nad vsakim, tudi pravičnim, mora najti tako življenje, koliko bolj nad grešniki! In kdo more reči, de ni grešnik, de ni pokore protreben? Nečimernost v obleki pa svet pači, ga dela mehkužniga, mlačniga, nezmer niga, zapravljiviga in nečistiga, in ga zapelje še v tavižent družih zmot in pregreh, je torej kersanstvu v nečast. Jezusovinu nauku ravno nasproti, in v sredi kersanstva nejevero budi in oživlja.

f) Z nečimerno, ošabno obleko se Stvarnik, Bog sam, zaničuje, ker se s tacim zmišljevanjem ali s prevzetno noso njegovo delo pači s tem, kar si je hudič vmislil. Bog je tudi serce naše zato vstvaril, de bi njega ljubili, ter njegove lastnosti in njegovo postavo premišljevali; kdor se pa rad prevzetno oblači, svoje misli na nečimerne cunje obraca. Stvarnika in njegove postave pozabi, iše le časti tega svetá in njegoviga kralja, hudobe. — čast Božjo pa z nogami teptá, svoje lastne prave vrednosti pozabi, in se neumni živini enačiga dela, ktera po tem življenji prihodnjiga večniga življenja več upati nima.

g) Spremisli tudi to, de je nečimernost v oblačilu, kar je čez spodobnost in stan, vselej zunej spisano spričevanje znotrej že popačeniga, nikoli pa nedolžniga serca. In ker je clovek, ki se nečimerno oblači, že popačen, zato druge zasmehuje, ki se hočejo ponižno oblačiti, de bi jih od pohlevnosti odvernil, sebi enako v prevzetnosti ohraniti in Bogu pristuditi, ker ima želje, de bi še druge popačil in sabo vred nesrečne storil.

h) Ali bi ne bilo smešno, nespodobno in gerdo, ko bi berač, kader gre koga milovšine prositi, si zmišljeval, kako bi se bolj prevzetno napravil? Pred Bogam pa smo vsi berači, in v cerkev gremo prositi ga njegovih dobrot; torej bi bilo ravno tako smešno, nespodobno in gerdo, ko bi prevzetne (ofertne) cunje nase obešali in tvežili, ali nečimerno se nosili. Nič pa ni bolj neumniga, kakor v prevzetni (ofertni) obleki k zakramentu sv. pokore in sv. Obhajila pripravljati se, v ošabnosti in nečimernosti svoje grehe obžalovati in Kralju čez vse ponižumu bližati se. Takó si bomo gotovši le serd njegov priklicovali, kakor pa milost njegovo sprosil.

De pa té tolikanj priljubljene želje po nečimernosti in ošabnosti vsak pri sebi in pri družih toliko bolj krotiti in moriti zamore, hočemo se nekatere besede sv. pisma in cerkvenih učenikov slišati, premisliti in nase obrniti.

a) Kaj Bog sam zastran napuha in ošabnosti misli, sodi in stori, nam po preroku Izaiju razodeva, ki pravi: „In gospod je rekel: Zató ker se hčere sionske napihujejo, in z nategnjenim vratam stopajo, z mikavnim, zapeljivim pogledam, ter po plesavsko hodijo in drobne: bo Gospod teme hčer sionskih oplešil in njih lasé pobril. Tiste dni bo Gospod odvezl gizdóte čevlje in mrežice, in ovratnike; uhane, zapéstnice in pajčolane; vpletence, verižice, opasivnice, dišavnice in bisernike (koralde); perstane in na čelu visece vezi; praznje oblačila, plajške, omrežene in skozvidljive (mrežaste) péce in igle; zerkala (spegle), tancice, glavne obvezivnice, pajčolanske in mnogobarvne poletne oblačila. In bo namesti lepe dišave smrad, namesti pasú verv, namesti krispanih las pleša, namesti dražiga, lepiga ogrinjala oostro, žalno oblačilo“ (Iz. 3. 16—24). Kar je s temi besedami rečeniga in zažuganiga, se v kratkim to reči in spoznati mora: Gospod je zažugal, de hoče cloveka, ki ljubi prevzetnost v oblačilu in se z njim družim skazovati in dopasti želi, sčasama drugim nagnusniga storiti: ga v revšino in nadlogo pripraviti, de bo primoran znebiti se svoje nečimerne obleke; ali pa ga bolniga in tako nadlozniga storiti, de se mu še ljubilo ne bo misliti

na take nečimernosti; ali pa ga z zgodnjo smertjo poklicati s tega svetá, de bo njegovo teló, ki ga lipa, smrad, — njegova glava plešasta, gola, mertvaska, — njegove cunje, s kterimi se zdaj šopiri, pa mu odvzete in strohljivosti dane. Ze iz teh besedi sv. pisma sprevidimo, kako prazen in nepravilen je izgovor tistih, ki pravijo, de je pred Bogam vse eno, naj se nosijo, kakor se hočejo; že iz tega sprevidimo lahko, de ko bi tudi starši in drugi sprédniki v ti reči vse spregledovali. Bog nič ne spregleda, karkoli mejo ponižnosti in spodobnosti prestopi; že iz tega spoznamo, de Bog tudi zavolj napuha v obleki posamezne ljudi in cele rodove in narode štrafuje.

Sv. Peter apostelj takó govori: „Ženskih lepótija ne bodi zunanja v pletanji las, ali obložnji z zlatam, ali v noši dražih oblačil; ampak v sercu skriti clovek v nestrohljivosti mirniga in krotkiga duhá, kteri je pred Božjim obličjem bogat. Tako namreč so se nekda tudi zaljšale svete žene, ktere so v Boga upale in bile podložne svojim možem“ (I. Petr. 3. 3—5). S temi besedami Bog po sv. Petru uči: Ženske naj ne išejo svoje lepote v zunanjih, minljivih, nečimernih rečeh, temuč naj si le prizadevajo za znotranjo, neminljivo lepoto ponižniga in pobožniga serca, tihiga in krotkiga duhá, ker le to ima pri Bogu pravo vrednost. Tako posnemajo zgled nekdanjih svetih žen, kterih lepota je bila zaupanje v Boga in podložnost svojim možem. Sv. Pavl apostelj pa pravi: „Ženske naj se v postenim oblačilu s sramožljivostjo in zderžljivostjo zaljšajo, ne pa s krispanimi lasmi, ali z zlatam, ali z biseri, ali z dragim oblačilam, ampak kakor se ženam spodobi, ktere kažejo pobožnost z dobrimi déli“ (I. Tim. 2. 9. 10.)

Ste slišali in ameli besede iz sv. pisma? In kaj iz njih morate spoznati? Spoznati morate iz njih, de je prevzetna, nečimerna obleka duhu kersanstva, svetimu evangeliju nasproti, in de se to ne pravi za Jezusam hoditi, kdor se ošabno nosi in hodi po poti napuha; de taka nečimernost cloveku ne da prave vrednosti, temuč mu jo še le odvzame. Spoznali ste iz tega lahko, de se ljubezen do Boga in ljubezen do tega svetá nikoli ne daste sterniti ali združiti, kakor sv. Janez apostelj pravi: „Ne ljubite svetá, ne tega, kar je na svetu; ker kdor svet ljubi, v njem ni ljubezni Božje.“ Kaj v poprej povedanih besedah sv. pisma še najdete? Kaj ne, de so svarila in žuganja le bolj na ženski spol obrnjene? Zakaj? Zató ker so o časih aposteljuv in prerokov le neumne ženske na take nespametne otročarije in bedarije mislile; možki pa so bili še clo med neverniki tako modri, de oblačil niso za vredno spoznali, nanje kako vrednost staviti, ali nečimerno obleko si vmišljevali. In kdo bi se ne čudil, de ko je bila še med neverniki v tem neka možka modrost, za take nečimernosti še zmeniti se ne, se pa zdaj še med kristjani večkrat najdejo možki, ki si take nečimernosti vmišlujejo, ali pa pri svojih ženah in otrocih radi vidijo, podpirajo in zagovarjajo! Vi starši in drugi sprédniki! varujte pred to kugo sebi izročene in zlasti mladino, pred to kugo, ki se današnje dni ne le čez posamezne mesta, vasi in fare, temuč čez cele dežele in kraljestva tako mogočno razširja, ki se kakor pogubljivo drevo na visoko in na vse strani razprostira, svoje korenine pa globoko in široko razganja, ter na tavižente in tavižente duš v pogubo vleče; ker napuh je po besedah sv. pisma začetek vse spačenosti, vsiga pogubljenja!

b) De bi to še lozej spoznali, sebe in druge napuha obvarovali, dam še nekatere izreke cerkvenih učenikov v premislik. Sveti Klemen, škof Aleksandrijski, pravi: Všeč mi je navada Lacedemoncov in čudim se ji; ker to mesto ni drugim pripustilo ošabniga oblačila nositi, ali z zlatim, dražim oblačilam šemiti se, kakor samo očitnim grešnicam. — Prav jo je to mesto zadelo; ker le take sorte ženske po nečimerni obleki hrepené, in pa ktere bi rade v njih število prišle. Naj bi se naši nečimerni kristjani nad temi neverniki zgledovali, in od njih modrosti učili!

Sveti Gregor pravi: Čimu sveti evangeli od pogubljeniga bogatina tako razločno dopoveduje, de se je v škertlat in tančico oblačil, kakor za to, de bi nam pokazal, de je tudi taka obleka neki vzrok ali vir njegoviga pogubljenja, de je torej pregrešna! Nihče ne želi drage, ošabne obleke zavolj družiga, kakor le zavolj nečimerne hvale, de bi se namreč drugim častiljiviši zdel. — Pač res, samo se pokaže, de se preošabne oblačila le za nečimerno hvalo, za neko prepovedano povikševanje želé; ker v takim kraju, kjer bi ne bil viden od družih, nihče ne išče nečimerno oblečen biti.

Ali nalispanica v cerkev prideš, de bi plesala? vpraša sv. Krizostom. Ali tukej ženitnine ali družiga posvetniga veselja iščeš? Ali prideš na ogled se postavljat? To ni obleka prosivke. V cerkev prideš, de bi Boga odpusjenja svojih grehov prosila, — in se vender zamoreš prederzno lispati in nečimerno oblačiti? — Ravno ta sv. škof in učenik tudi pravi: Že samo na sebi je velika pregrešnost, po nečimernosti hrepeneti in je zlo zeleti, ko bi se iz nje tudi nič družiga hudiga ne izhajalo, ko bi bila tudi brez družih nevarnost, ze za to, ker človeka v hvaleželnost in častilakomnost zapeljuje. — Ali pa častilakomnost ni pregrešna? ali ni ponižnosti nasproti? Že iz teh besedi sv. Krizostoma pa tudi sprevidimo in se prepričamo, de se nečimerna noša z nobenim, nikakršnim izgovorom ne dá opravičiti, de bi pregrešna ne bila.

Se več učenikov bi lahko nastel, in ne mogel bi kmal do konca priti, ko bi hotel vse izkazati, kako se oni čez to napénost in norost v obleki nosijo; zato mi le verjemite, de ga ne najdete svetiga učenika, kateri bi se zoper napuh ali ofert ne vzdigoval, in tega za pregrešno in štrafe vredno ne spoznal. Saj zlasti ženske dan današnji že ne vedo, kako bi se nosile. Ne govorim pa tega za gospódo; zakaj mnoga gospóda že tako misli, de se nje nič dotakniti ne sme, de nobenih naukov ne potrebuje, de nje nobena zapoved ne véže, de za njo ni tisti Bog, kot za druge ljudi. Le memogredé naj bo rečeno, de tista čudna, napeta, purmanska širokost in šopirnost, tista neznana mehkužnost, kincarija in lepotičje, tista nesramna, pohujšljiva, za vsako nesprideno dušo žaljiva noša, tista čez vse gerda, ostudna persna nagota marsikterih gosposkih, (tudi tisto razkazovanje golih rok), tista tudi zdravju škodljiva vsibljava, tista silna potrata za golo nečimernost — tudi za gospódo pri Bogu ni opravičena in ne bo izgovora imela. Več bi utegnili ti nauki vender še pri kmetijskih zdati, ki se tudi v obleki že čedalje bolj neumno šemijo, si vsake verste nečimernosti, kincarije in bedarije zništujejo, in s svojo nošo tudi veliko nepotrebne potrate delajo. Naj se pogledajo le omrežene pece in druge ogrinjala, jopice, rute in krila; ne morem in nočem naštevati, koliko se pri njih gole nečimernosti najde — samo to rečem, de tudi pri teh in družih rečeh, kar je ponižnosti, sramozljivosti in spodobnosti nasproti, pred Bogom ni opravičeno in ne more izgovora imeti. Naj se nečimerna noša in obleka s šego in navado še tolikanj izgovarja, napuh le zmirej in vekomaj prvi poglavitni greh ostane. (K. nasl.)

Elizabeta Seton,

začetnica in prva prednica usmiljenih sester v zveznih državah severne Amerike.

(Dalje.)

Za Elizabeto posebno imenitni dan je bil 17. mal. serp. 1813, ker ta dan v god sv. Vincencija Pavlana je ona s 17 sestrami slovesno obljubo storila, in ta dan vsako leto sestre pri sv. Jožefu vsako leto obhajajo in svojo obljubo obnové.

Po volji svojiga duhovniga vodja Dubois-a je Elizabeta vodila sv. Vincencija v angleško predstavljala, desiravno bi se bila po svojim nagnjenji raji pečala s šolo in sesterskimi

zadevami. Podvergla pa je svojo voljo v popolnoma pokorsino, in njen vodja je dobro spoznal, de ni zanjo koristnišiga opravila, kakor de z nekterimi prestavami zaklad napravlja za svojo družbo. Zbrala je tudi mnoge podučevanja v prid tistim sestram, ki so mogle otroke za prvo sv. Obhajilo pripravljati.

Vedno množenje otrok za šolo in novink za njen red je dajalo gorečnosti in ljubezni té dobre matere dokaj opraviti, ker dolgo časa je novinke sama podučevala. Vravnavala njenih opominovanj in njene tolikanj priserčene besede so močnim nedvornljivo pričale, kako gorče je ona Boga ljubila, s koliko ljubeznijo do Njega je bilo njeno serce napolnjeno. Pri tacih okolišinah je navadno imela francoske bukve, ki je s toliko lahkoto brala, kakor ko bi bile pisane v njenim maternim jeziku, in pristavljala je svoje lastne opominke, ter navdihovala vdanost, zatajevanje in blage in voljne cutila enakomernosti z Božjo voljo. Njene besede so skazovale dvojno moč, ker so bile podpirane z močjo dobrega zgleda. Duh sv. ubožnosti je bil znatin v njeni obleki, napravi in celo v rabi papirja in peres. Jemala si je naj prestejši in nar boljši kup papir in pisala s peresi, ki so bile v šoli že zaveržene, de bi z lastnim zgledom svojim duhovnim sestram duha zatajevanja navdajala. Navadno je s svojimi sestrami ob 4 vstajala in je bila zmed prvih na mestu molitve in premišljevanja, ter je v tih opraviilih spodbudno preklečala. Pri sv. maši je bila v duhu pri terpljenji Jezusovim, zlasti na Njegovim poslednjim mestu, na Kalvarji. Molitve sv. Brigitte so ji bile posebno ljubeznjive vaje, kakor tudi „Te Deum“ (zahvalna pesem), „Magnifikat“, apostolska vera, psalmi, in se prav posebno pesem treh mladenčev v razbeljeni peči. (Ta pesmica je poslovenjena v bukvicah sv. Alojzija, ki se jim pravi: „Stežica v nebesa“ pri Kremžarji, in jo nekteri otroci tudi že psalmovsko peti znajo. Tako petje poslovenjenih psalmov bi utegnili tudi otrokam na paši sveto veselje delati in marsikaj greha odverniti. Vr.) Praznik sv. Rešnjiga Telesa je s posebno pobožnimi cutili obhajala in skoz osmino tega praznika je bila njena živa vera in goreča ljubezen do Boga tak očitna, de je bilo čudo in studenec spodbude za vse krog nje. V vodbi otrok in sester je bila pohlevna, pa stanovitna in enakomerna. Bila je mati prav v polnim pomenu. Ako je mogla včasih svariti, nikoli ni razodela kake naglice svojiga duha v svarjenji. Mirnost in red je zaznamnjeval vse njene djanja. Njena enakomerna dobrotnost je bila več, ki je vse serca imela krog njeniga serca nabrane. Učence je opominjala k poterpežljivosti in priporočala jim je, de naj se navadijo, anele varhe svojih rojenk na pomoč klicati, ter je pristavljala: „Bodite za nje, kakor so angeli varhi za nas.“ Posebno skerbiljiva je bila za bolne sestre, jih je pogosto obiskovala ter jim za pomoč skerbela, in večkrat je rekla, de so bolniki bogat žegen v hiši. (Konec nasl.)

Učenci na šolskih praznikih.

Tožijo sem ter tje, de otroci pridni in pošteni gredo z doma v šole, se pa spačeni domú vernejo. To je le preveč res, de bi tako ne bilo! Utegne se pa tudi nameriti, de so šolski prazniki ali tako imenovane vakance marsikterimu učencu v škodo. Češ de, v šoli vse preveč z učenjem strudeni, menijo nekteri, de se ne smejo nobeniga dela domi lotiti. Lahko je pa tudi, de so jim roke kmalo vse pregosposke, de bi prišli za brezovje, grablje, podajavnik, ali celo za vile. Mislimo pa, de ima več poštenje uni, ki je še v deseti šoli domá o šolskim oddihu gnoj vozil, kakor pa fantalin še le iz perve, druge šole, ki po sencu polega in svinjo pase, ki se ji pravi „lenoba.“ Ožuljene roke in od solnca ožgane lica so za pero in za vse dobre, omehkužene pa so malokrat za kaj.

De pa k temu pridemo, kar smo prav za prav hotli

reči, zakernimo jo na drugo stran. — V vsakim kraju, kjer je veselje do šolanja zbujeno, je več del več šolske mladosti, iz nižjih in višjih odredov, ki na šolske praznike domú pride. V tacihi okolišinah je prav koristno in skorej potrebno, da učenci iz višjih odredov manjši učé in na prihodnje šolsko leto pripravljajo. Koliko boljši učenci so hitro lahko v tistih krajih, kjer si nasproti tako pomagajo! In tako ravnanje ni le silno dobro zastran šolstva, ampak sploh zastran pravstva ali lepiga življenja. S tako pridnostjo se namreč gerdi lenobi glava tare, ktera je mati vsih pregréh. Zraven tega je pa tudi to pomisliti, da dobri študentje delajo posebno čast svojimu kraju. Ako se ozrimo na letašnje ljubljansko šolsko naznanilo, nahajamo, da so se zraven družih na pr. Poljanci in Ločanje prav dobro deržali, ker je dosti izverstnikov iz tih krajev, in to je čast vsi okrajini. Pa tudi v drugim oziru utegne kateri si bodi kraj imeti pred ali pozneje korist od pridne in bogoljubne šolske mladosti. Iz dobrihi učencov bodo namreč veliki in zmožni gospodje, ki po kakoršni koli si bodi poti utegnejo svojimu domačimu kraju koristni biti. Opmnimo samo na šolske zaloge, cerkve itd., ker pri tacihi rečéh se človek rad nar poprej na svoje domačine ozre, kadar ima kej deliti ali v poslednji volji zročevati. Torej gg. duhovni in drugi gospodje zanesljivo prav dobro storé in marsikaj napák odvernejo, ki šolsko mladost svojiga kraja na vakancah v svoje zavetje vzamejo in ji njeno djanje lepo razredijo, manjši večim v nauk zročé in nad pridnim napredkam čujejo itd. Tudi je dostikrat nar bolj zanesljivo, da imajo otroci še v šolah postranske učenike ali inštruktorje iz domačiga kraja, ker take vsaj duhovni bolj poznajo, če ne tudi starši sami, ali so zanesljivi ali ne. Dosti učencov utegne ravno zavolj zanikarnih inštruktorjev srečo svojiga življenja zapasti. Za dobrotne serca v fari je pa nar lepši priložnost učencam dobro storiti, ter ubožnim otrokam učeniha plačati, kadar starši sami ne morejo. Taka milovšina, ko se ubožnim učencam kviško pomaga, gotovo ne bo poslednja. In kako veseli so ubožnihi učenci v višjih odredih, ker si po takim potu saj nekatere krajcarje zaslužijo za bukve in obleko. — S temi besedami smo le nekatere iskriice uternili, ki ne bodo zgubljene za tiste kraje, kjer se boba prijele in obširnihi zarele.

Zvezdice za pomoč zanemarjencam in rokodelskim učencam.

Verni duhoven Manin v Kremoni je vidil veliko lenuhežev po ulicah in cestah tavati in je jel misliti na pomoček, ktere tih neumerjočih duš rešiti. Vidil je, da zlasti ubogi rokodelski učenci, ki so deleč od svojih staršev, njih mojstri pa pošteno zanje ne skerbé, so v veliki nevarnosti, ker se ob nedeljah in praznikih unim potepinam pridružujejo in vsakterih napak in pregréh od njih navzamejo. Leta 1840 je storil sklep, vstav za rokodelske učence napraviti. Sv. Alfonz Ligorjan je rekel: „Česar v kanonu ali pri tihih molitvah sv. mase ne sprosíš, v nar svetejšim trenutku, ko Kristus, neomadežano Jagnje Božje, pred teboj leži, kje in kdaj boš neki ložej zamogel sprostiti?“ Nato se operajoč je goreče molil k Njemu, ki je rekel: „Kdor koga malih, ki v Mé veruje, sprejme, Mene sprejme.“ Kmal je imel hišo, v ktero je v začetku 50 fantinov sprejel. Za vsako rokodelstvo je posebna delavšnica; verli mojstri učijo fante v množih rokodelstvih, za kersanki nauk, branje, pisanje, številstvo in druge koristne reči so posebni učenihi. Naprava ima vsiga dosti, ker mestnjani vidijo, kako dobrotna je ta naprava in ji dosti dela dajejo, k čimur pripomore še zlasti to, da so izdelki dobri in dober-kup. Tako iz té naprave vsako leto verni in izverstni mojstri izhajajo, in ta duhoven si je svest, da je s to napravo več dobriga storil, kot marsikteri deržavnik, ki ima v vsim obilnost, le v veri in sveti ljubezni je pa berač. — To napravo tudi

na Dunaji v več napravah posnemajo z velikim blagodarom. V eni tih naprav sam glasoviti malar Kupelwieser že več let učé risanje ali osebno ali pa po katerim svojih učencov. Pisavec Ebersberg je do svoje smerti učil natoroznanstvo, c. k. vseučilišni profesor vitez Holzer, doktor zdravništva in modrijanstva, pa je iz fizike djanske poskušnje skuzoval. Tako dela kersanska ljubezen, ki se z visokih častnih stopinj do rokodelskih fantov ponižuje. To so pač posnemanja vredni zgledi.

Kaj sim doživel?

Nektere resnične, pa podučivne in svarivne prigodbe iz mojiga življenja v poterjenje za resnico Božje besede in v čast Božje previdnosti.

Spisal L. Dolinar.

VI. S čimur kdo greši, s tim bo pokorjen.

Pogostna skušnja spričuje, da se človek nad človekam lahko pregreši, in graje, ki jih drugim očita, sam dobi. To stori ali dopusti Božja previdnost. Revni človek ne more kej, ako nima tako brihtne glave, tako dobrihi počutkov, tako ravnih udov, tako lepe postave, kakor drugi: Bog ga stvari, kakoršniga hoče, to je, Bog ga stvari kakor je za tisti kraj, čas in druge okolišine, zlasti za njegovo lastno zveličanje nar bolj prav. Sej tudi voznik coklo pod kolo dene, da po klancu bolj varno vozi: tako Božja modra previdnost dela.

Matija A., posestnik velikiga zemljiša, pa ne bogat, delaven gospodar, moder mož, miren sosed, je imel pet sinov in dve hčeri. Brat njegov, Gropa, je bil tudi pri hiši, pa slabiga uma, bil je trapast, ali veliko bolj, priprost, kar so mu domači dostikrat v oči vergli, in zato je pa ta slabost z leti rastla in na zadnje je včasih ob pamet prišel. Otroci Matijeve so ga za norca imeli, ga zaničevali, mu nagajali, ga oponašali, in sploh reči: Gropa je bil, če ravno stric, vender nar slabiji pri hiši.

Matija je imel med svojimi sinovi eniga, tudi Gropa imenovaniga. Ta fant je bil živ, vedno pripravljen noreti, jezičin, nepokojin, in je stricu veliko prizadel z besedo in sicer, in ne de bi ga bila oče ali mati kaj prida posvarila. K večimu: daj že „gmah,“ ali s kako drugo mehko besedo, kar se sosedam ni prav zdelo.

Ko je bil Gropa, Matijev sin, pri šestnajstih letih, gre neki dan k popoldanski službi Božji in ostane zraven vnanjih vrat v farni cerkvi, ki je bila polna ljudi. Kader žegen mine, se vderó ljudje iz cerkve, poderó Grogca, in noga se mu za podboj zatakne; pa ni se zlomila, ne izpahnila; ni pa mogel na-njo stopiti, in so ga mogli v neko hišo nesti, dokler ni oče z vozom ponj prišel. Noga, nekaj maliga pohabljená, se je kmalo pozdravila, ali Grogce ni več govoril. Vidil in slisal, hodil in delal je, govoril pa ni, ne odgovora dal na vprašanje. Če mu je kdo močno nadležin bil, je zavpil: „Zmiram me pusti!“ in nič več ne. Tako je bilo še nekaj let, in je umrl. Bog mu je bil še to milost dodelil, da se je spovedal pred svojo smertjo. Vsi sosedje so to za Božjo kazen spoznali in djali: „Iz nikogar si ne delaj norca!“

Cruz de Cruce, križ od križa.

Sv. Malahija, armagh-ski viksi škof, je pred več sto leti od prihodnjih papežev prerokoval in vsakimu posebno ime dal, ktero prerokovanje obsega in se je dosihmal še vselej poterdilo, da je bilo prerokovanje resnično. Sedanjiga papeža Pija IX. je bil sveti mož zaznamnjal z imenom: „Cruz de Cruce,“ to je, križ od križa. To prerokovanje so z enim glasom nato razlagali, da bo ta naslednik Kristusov imel veliko britkost ter križev ter-

peti. Vender to razlaganje je bilo nekako presplošno; nar poslednji čas pa je neki učeni opomnil, kako in kje se to prerokovanje prav jasno in očitno dopolnjuje. Nar veči križ je Piju IX. napravila Sardinija s tem, de je svojo roparsko roko stegnula po papeževi zemlji. Sardinija (Savojsko) ravno pa ima križ za svoj gerb ali državno znamenje. Tedaj izhaja Piju IX. križ od (sardinskiga) križa.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. Milostljivi naš škof bodo 16. nedeljo po Binkoštih, to je 16. kimovca t. l. novo Cerkev v Lasičah posvetili, naslednji dan pa, to je, 17. kimovca bodo ravno tamkej birmali otroke laške in sosednjih duhovnj.

Iz Ljubljane. Svitli cesar so visokočastitiga gospoda Janeza Nepom. Slakarja, častniga šolskiga svetovavca in bivšiga vodja v normalnih šolah, viteza Franc-Jozefoviga reda itd., izvolili častniga korarja ljubljanske stoljne cerkve.

Iz Ljubljane. Dogotovljen je tudi tretji zvezek sv. pisma v slovenskim jeziku, ki obsega Jobove bukve, psalme, pripovedi, pridigarja, visoko pesem, modrostne in Sirahove bukve. Ta razdelek, obilno razlagan, napolnjuje 39¹/₂ pol in se dobiva, kakor navadno, v knežji škofijski pisarnici (po 2 gold. n. d.). Že je v delu tudi poslednji, četrti zvezek, in tako bomo v ne predolgim času imeli dogotovljeno vse sv. pismo v slovenšini. —

Iz Rima je prišel odgovor na pismo verne vdanosti iz naše škofije do sv. Očeta in kmali se bo dekanijam razposlal. Drujkrat kaj več.

V god svitliga cesarja 18. t. m. so milostljivi škof vprico prevzvišeniga poglavarja in vsiga višjiga gospostva slovesno sv. mašo imeli.

Drobtince za 11. 1859 in 1860 so z naslednjim mičnim vodom prišle na svitlo: „Lepa beseda vsim prijatlom in prijaticam naših Drobtcin. — Se trikrat preseliti, je enkrat pogoreti, sploh pregovor pravi. Taka bi se bila skoraj tudi našim Drobtcinam zgodila. Začele v Gradci so se v Celje preselile, iz Celja v Celovec prestavile, in o preseljevanji lavantinskiga sedeža v Marburg so se Drobtcinice toliko pozamudile, de jim je za leto 1859 verzel ostala, ktero zgraditi smo tako dolgo odlagali, de se nam je clo novo leto 1860 postaralo. De bi Drobtcinice ne pogorele, naj velja enkrat za dvakrat, ter Vam podamo nove Drobtcinice za dvojce 1859 in 1860, v dokaz, da še živé, pa tudi iz serca želé, naj bi na svojim četertim seli za toliko lepši ozelenele, ter rodile vsim domoljubam novo veselje in korist“ itd.

Dajemo jim pričevanje, de so v resnici prav prijazno ozelenele in obrodile, kakor druge krat, obilno prav lepiga in druziga sadu, zmed kteriga opomnimo v resnici „zlate nauke za razne stanove o svetim misi-jonu in duhovnih vajah,“ in življenje našiga rojaka ranjega Gregorja Kemperle-ta, ki toliko lepiga, mičniga, podučljiviga in tako posebniga obsega, de bi že zavolj njega samiga Drobtcinice ne bile preplačane, ako bi tudi 10 gold. veljale, nikar pa ko veljajo samo 1 gold. 10 kr. n. dn. Priporočimo jih pa ljubim Slovencam še toliko bolj, ker so dohodki odmenjeni lavantinskemu semenišu v pomoč. Pod poprejšnjim visokočastitljivim starasinstvom mil. kneza in škofa lavantinskiga so njih vrednik, kakor poprej, visokočastitljivi gospod M. Stojan, braslovški dekan. Na prošnje preblazene Marije Device Petrovske, ktere podoba in mični popis te romarske cerkve je na čelu Drobtcinice, bodi Bog vselej mil in dober Drobtcinam, njih braveam in vsim Slovencam.

Iz Kranja, 24. velk. serp. — Včeraj dopoldne so bili prevzvišeni knez in škof mil. gospod Jernej Vidmar prišli iz svojiga škofijskiga mesta v Loko dve

nunski novinki, kterih stariši v Kranji bivajo, po slovesni obljudi v uršulinski red sprejet. Od ondod pa so se ob šestih popoldne med slovesnim zvonjenjem po vsih cerkvah, pervikrat ko škof v svoje rojstno mesto Kranj pripeljali, kjer Jih je prečast. kranjsko duhovstvo pred veliko cerkvijo prijazno sprejelo in po navadni šegi v cerkev spremilo. Iz cerkve v duhovnišnico se vernivši so nekaj govorov domačiga in nekaj tudi zunanjiga duhovstva sprejeli; ondi so potlej tudi prenočili. Lepa bakljada spreminjajočih lučic je na sinji višavi velikiga zvonika na vse strani prebivavcam kranjske okrajine celo noč veselo novico oznanovala, de nočejšnja noč počivajo med srečnimi Kranjci njih presposlovani rojak.

Danes zjutraj, v veseli dan Njih godu, so se mil. škof peljali na pokopališe k svetimu Križu maševat, in nekoliko potem, spremljevani tudi od več mestnjanzov, v Velesovo, znano in močno obiskovano Božjo pot, 2 uri v stran Kranja. Častito sprejeti v ozaljšani in jako osvitljeni cerkvi od mnogih ondi bližnjih gg. duhovnov, so skoz in skoz ogledovali z množimi, v stavbini umetnosti zvedenimi, cerkvi prizidani kaj prostorni pa prazni samostan, na kterim oster zob nemiliga časa že davno gloda, de bi se popravil v stanovanje odsluženih, opešanih ali nezmožnih duhovnov in se s tim dosihdob nespolnjena pa spostovanja vredna želja ranjega škofa vender le spolnila. Vernivši se od tam v Kranj so Njih milost v duhovnišnici obedovali in okoli četerete ure popoldne pa so se zopet na pot podali. Priljudni vikši Pastir niso le svoje sorodovine, ampak tudi več znancov s svojim obiskanjem osrečiti in razveseliti blagovolil. Odveč bi bilo opomniti, de se je povsod obilna množica zbirala krog prijazniga obličja Mil. škofa, in vedili bi še marsikaj lepiga povedati. Bog ohrani nam in vsi škofli našiga vikšiga Pastirja še mnogo mnogo let!

L. N.—ev.

Z Dolenskiga 28. mal. serp. J. O. L. Pred kakim 11 dnevi je v neki fari mati svojiga samoglavniga nekako 17letniga sina zavoljo nekiga pregreska svarila. Sin, ne de bi si materno svarjenje k sercu vzel, jo togotno z roko pahne, de je skorej padla. Kmalu po tem se splazi sin na česnjo, in stojé na šibki veji po mičnih česnjah svojo grešnjo roko steguje. Ali glej! veja se pod njim ulomi, na tla telebne in — ravno tisto roko si zlomi, s ktero je bil svojo mater pahnul. Mati mu zdaj ranjeno roko obezuje, rekoč: Glej sin! to je očitno strahovanje Božje, de si si ravno to roko zlomil, s ktero si bil mene pahnul. — Otroci! spoštujte očeta in mater, de vam bo dobro na zemlji! —

Naj povém še drugo v nauk in svarilo. Nedavnej, je v drugim kraju na Dolenskim mlada okoli 10--11 letna deklica (bila je tudi šolarica) sabotin dan svojo mater poprosila, naj bi jo k sv. spovedi v farno cerkev iti pustila: mati pa ji ne dovoli, temveč jo v nedeljo jutro z živino na pašo odpravi, kjer je deklica vsa zdrava nekatere pobožne šolske pesmice prepevala, in tudi o pravim času z živinico zdrava domu prišla. Ponoči pa zboli, in drugi dan, ko mej še malo živa s sv. poslednjim oljem previdena — umerje. — Mati zdaj silno tarna in žaluje, rekoč: Oh! zakaj je nisim vender po njeni volji k spovedi pustila!

Starši! bodite svojim otrokam v bogaboječnosti živi zgled, in podpora, ne pa zaderžek, in spomnite se, de Jezus pravi: „Pustite otročice k meni priti.“

Z Dolenskiga smo dobili več novih udov za bratovšino ss. Cirila in Metoda s pristavkam: „Toliko lažej bi se dala ta bratovšina tukaj pri belih Krajcih vpeljati, ker imamo odločencov, ki jih tukaj Vlahe imenujejo, v našim okrožji nekaj vasi, in jih torej utegnemo skorej vsaki dan viditi, in vemo, kako revni so, kar zadeva njih dušo in cerkvene obrede. — Vreme imamo zdaj prav lepo, sadja imamo tudi prav veliko, posebno sliv (češpelj) na cente. Terta ni tako dobra kot vlani, vender bo letošnje leto, ako

Bog dá, veliko bolji od vlanskiga. (To je pisano od čer-nomeljskiga okrožja.)

Iz Gorice, 24. vel. serp. — Zdi se, de nekajletno obečevanje bo brez družiga djanja seglo v roko. To je: Dobili bomo, kakor pravijo za gotovo, vikši realko, ki bo že s prihodnjim šolskim letom svoj prvi tečaj začela. Imela bo svoje poslopje, kjer se žandarmi prebivajo, ki se pa bodo zunaj štirih v kratkem vsi razšli.

Rojstni dan Njih Velikaustva Franc-Jozefa se je tu po navadi obhajal, le z majhnim razločkam, de ste bile v ta namen opravljene dve slovesni maši. Pervo so imeli tukaj bivajoči vojsaki pod prostim nebom na prijetnim prostoru poleg noviga mesta. Njih Prevzvišenost naš nadškof so pa po navadi ob 10tih v veliki cerkvi darovali peto mašo v pričó vradnikov, učiteljev vikših in majnih sol itd.

22. t. m. smo imenitniga gosta v našem mestu imeli. Došli so ko serčin prijatelj in sosed obiskat našiga premilostljiviga nadškofa presvitli nadškof videmski, spremljevani tudi od jezuita, pregnaniga iz Modeneškiga. Imenitni gost, Trevisanatto po imenu, so nek prav ponižin in prijazni gospod, zvest in goreč podložen avstrijski. Pri obedu so bili v nadškofjskim dvoru, kteriga so se vdeležili tudi naš v. e. prost, korarji in še drugi blagorodni gospodje. Ob 6tih zvečer ravno tega dneva so presvitli gost odpotovali proti Beneciji. Spremljevali so jih Njih prevzvišenost naš nadškof, kterih služabnika sta bila odeta v naj lepši opravo v znamenje priserčne ljubezni in veliga spoštovanja, ki ga imajo metropolit ilirski do svojiga sobrata in sosedu v benečanski Furlaniji.

Govori se, de tudi vaš presvitli škof bodo v kratkim došli v Gorico obiskat svojiga metropolita, našiga milostl. nadškofa. Jako veseli bomo, de tudi po obliči spoznamo Njih, ki so sedaj vladika bele Ljubljane, lepiga krajnskiga naroda in naših ljubih sosednjih Slovencev. Z Bogam!

J. Furlani.

Nekoliko iz popotovanja misijonarja gosp. Janeza Čebula v Ameriko. — (Konec.) Vihar se je 23. kim. unesel, morje je bilo popolnoma mirno, vse je hitelo na verh barke jasno in veselo, de je nevarnost prestana. Jest sim bil znatne znamenja viharja prinesel na jispo, ker klobuk in plajš sta bila nemilo zdelana, — z morsko soljo tako napojena, de bi lahko 14 dni juho solil; klobuk ni ne črn ne bel, prav podoben kakimu zidarskimu klobuku... Zivljenje na barki je prav revno, zlasti unih popotnikov, ki so v prvi ločini; v drugim oddelku, kjer sim jest bil, je bolje, živež precej dober, strežniki nepriljudni ljudje, mornarji in drugo moštvo so iz vsih vetrov nabrani: černaki, amerikanci, norvegi itd.; popotniki so zmes vsakterih narodov in verstev. Grozno se clovek navelica na morji in hepeni po suham.

Dalje od Havra do noviga Jorka je 3600 angleških milj. Vanderbilt je bil to pot v 12 dneh opravil, vsaki dan je 300 milj preoral — gredé neprenehama podnevi in ponoči skorej zmiraj z enako naglostjo. Velikansko kolo (prav za prav 2 kolesi) se je do noviga Jorka 190862krat zavrtilo krog svoje osi — počez skorej desetkrat v minuti. Nad mašino je naprava, de pri vsakratnim kolesnim zavertanju številka na dan pride, in pa prav natanko. Med viharjem smo bili en cel dan zakasneli, ki smo ga pa pri naslednjim prav ugodnim vremenu nadomestili. Ko 26. kim. zjutraj megla zgine, se je videla suha zemlja. Suho, suho! je pevsod donelo; vse je hitelo nad stropje, de bi se nagledalo in napaslo hrepeljivo pričakovanih amerikan-skih primorji. Ob 11 dopoldne so sidra zasadili, in se le ob 4 popoldne smo barko zapustili. Sprejet sim bil pri č. oo. redemtoristih. O kako se mi je prilgel pokoj v tih samotnih tihih stanovarjih; kako mi je ljubeznjivo spre-jetje pri tih očetih poživilo dušo in telo. V novim Jorku sim se skoz 3 dni bivaje soznalil z več duhovni. Močno močno so mi prigovarjali, de naj ne hodim v divjaciino Cipavajev,

naj rajši ostanem v novim Jorku in tamkej nastopim eno treh velicih fará, ki so brez pastirjev; že so hotli za tega del iti k vikšimu škofu; tudi avstrijski veliki poročnik Loosey me je pregovarjal. Odgovoril sim na to, de bi bila malopridna nestanovitnost in preklicana nezvestoba, ako bi Baragu tako naredil, ki ima le petnajst duhovnov...

Še nekaj. Verli sin krajnskiga mesta, naš rojak Lorenčkov Tone Pirc me je priserčno sprejel, mi neznano stregel, me vozil in vodil po mestu, je imel za-me velike stroške, in žal mu je bilo, de sim bil pri redemtoristih o-stal; — želel me je več tednov pri sebi imeti, tode ni mi kazalo več ko par dni v novim Jorku ostati...

Janez Čebul.

Razgled po keršanskim svetu.

Na dunajskih gimnazijah je bilo letas 1600 la-tinskih šolcev.

Zmiraj več upanja se kaže, de se bodo 3 velike moči Avstrija, Prusija in Rusija zedinile in de si bo laška gerdobija nad njimi svojo čepinjo zbila. Veselo znamnje k temu so velike gostije, ki so bile v god avstrijskiga ce-sarja na rusovskim dvoru, in je bil pričujoč tudi avstrijski poročnik. Cesar je o ti priliki napil našimu cesarju, rekoč: „V čast mojiga ljubiga brata avstrijskiga cesarja.“

Iz Isel-na 8. t. m. imajo „Kathol. Blätter aus Linz“ naslednjo dogodbo, ki se je v Mittendorf-u na Šta-jarskim pred nekterimi tedni dogodila:

Bratrica (ali sestrica? Nichte) ondotne poštarice, osemletna posebno pobožna deklica, ki je bila v nevarnosti oslepeti, je imela pred nekimi 11 dnevi sanje, v kterih se ji je bila bela žena prikazala, ki ji je zapovedala, de naj se z njeno obleko svojih oči dotakne. Deklice prebudivši se je veliko bolje vidilo in oči so otete. Pozneje se je tisti deklici in tudi drugim majhnim deklicam tudi podnevi lepa bela žena na različnih krajih prikazovala, in vidile so jo na poti ali pa od Snežnikov gredočo priti, pa vselej po-dnevi. Ko je una mala deklica 31. mal. serp. domá v ku-hinji jetra sekljala, ugleda belo ženo na oknu, teče tje in jo vpraša, kaj bi rada. Žena reče: del od tebe, jest sim ravno tista, ki se ti je bila v sanjah prikazala. Deklice jo precej spozná; ko je pa bela žena neprevidama vstrič nje v stanici stala, otroka tolika britkost obide, de iz očetove hiše beži, v kuhinjo pošne hiše teče in se odraseni oklene. Pa tudi tamkej vidi belo ženo, ki ji pomiguje. Na vprašanje, kje de je, reče deklice: tam zraven kuharice je, ali je ne vidite? Ni mogla nikakor zapopasti, kako de bi je drugi ne vidili. Nato pokličejo g. fajmoštra, on pa ka-plana pošlje; letá in veliko hišnih ljudi pride v kuhinjo, ne morejo pa nič ugledati, desiravno deklica zmiraj kaže. Ka-plan reče deklici, de naj belo ženo pozdravi: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Komej je ta pozdrav izrekla, kar jasin glas, ki ni bil od nikogar pričujočih, vsi pa so ga razločno sli-sali, odgovori: „Na vekomaj!“ Na to je pričujoče taka groza obšla, de so bili vsi prepadeni v obraz še ko so se bili v svoje stanovanja vernili, in tudi duhoven je bil sko-rej omedlel. Ker je ta prečudna prikazini, kakor je de-kllica priterdovala, še zmiraj namigovala, jo je na zapo-ved kaplanovo deklica vprašala: zakaj se le samo malim deklicam prikazuje. Odgovor, ki ga pa pričujoči niso več slišali, kakor tudi nadaljnih ne, je bil, de odraseni prikazni niso vredni. Na daljno vprašanje, kaj de hoče, je odgo-ovorila bela žena, eno sv. mašo v petek (3. vel. serp.) o poli osmih; pri ti maši naj bo deklica in potem naj gre v Gröbmung (božjo pot) v zakladnico (Schatzkammer) in naj ondi 3 očenaše moli. Poslednjič vprašana, kdo de je, je odgovorila deklici: to boš tamkej zvedila in tudi gospod duhoven bodo po povzdigovanji v tisti maši zvedili. — Med sv. mašo je deklica zopet obleдела, ker je belo ženo pred

seboj vidila. Po maši so deklica peljali v Gröbming in gre v zakladnico. Ko je ni dolgo nazaj, gre kaplan za njo in jo najde v omedlevicah, jo počasi zopet k zavednosti pripravi, so pa drugi, ki so k njim prišli, njega samiga vsiga v solzah našli. Duhoven do zdaj ni nič razodel, deklica pa je naznanila, da je bela žena njena babica ali stara mati, ki je pred 20 leti umerla in je zdaj iz vic rešena. Dopisovavec pristavlja: To je po vsaki ceni čudna prigodba, ki bo zanesljivo kmalo preiskovanju podvržena; jest pa jo le povém, in ne terdim ne na eno ne na drugo stran; pričē, ki so slišale, pa so bili previdni možje in druge osebe, in vsi pravijo, da goljuflja ali slepija je bila tukaj nemogoča, ko so sami slišali tisto glasno: „Na vekomaj!“

V Odvoš-u na Ogorskem v aradski stolici se je mende greški ali staroverski dekan samiga sebe končal, in menijo, da zato, ker je njegova občina namenjena, k greški s katoliško Cerkvijo zedinjeni cerkvi prestopiti. Tukaj je pastirja volk vzel; mar bi bil svoje modre ovce nasledoval.

Praznik sv. Štefana, ogorskiga kralja, so Ogri letas s posebno veliko slovesnostjo 20. t. m. obhajali. Do 100.000 ljudi je bilo ta dan v Budapešti. Med slovesno mašo ogorskiga pervostoljnika je bila v mestni farni cerkvi nestrohnjena desna roka tega svetnika v steklenati posodi izpostavljena.

Na Češkem hrepentljivo pričakujejo mesca kimovca, ko se bodo nemške katoliške društva v Pragi zbrala, in upajo, da bodo morebiti tudi v Prago dobili misijone, ki so po deželi veliko dobrija storili. Ravno tako želē v Pragi mladenšnice, kakoršna je v Mariašajnu v ljutomerškem okrožju pod vodstvom č. oo. jezuitov, ki mu morajo sami sovražniki jezuitov pričevanje dajati. Starši tudi iz višjih stanov hitro spoznajo, da so njih otroci tudi odreje v veri potrebni, da se v tem oziru pri večim delu tako imenovanih svetnih gimnazij še marsikaj pogreša, je znana reč, pravi Augsb. Postztg.; torej je tolika gnječa v gimnazijo v Mariašajnu.

V Erlenbachu na Virtemberškem sta bila 5. t. m. dva protestantska posla sprejeta v katoliško Cerkev.

Na Paznanjskem znašajo darovi za sv. Očeta 150.000 terdnjakov ali tolarjev.

Hišni prelat sv. Očeta, mil. gospod Nobile de Nardi, je bil 19. t. m. pri svitlim cesarji Francišku Jožefu in je Nj. vičanstvu lastnoročno papeževo pismo zročil.

Mil. gosp. Parko, škof v Mesini, je zapert. Ni še znano, zakaj?

Laško. Hude reči se godē, in bati se je, da le še hude nastajajo. Duhovno in telesno orožje je pekel z vso močjo zgrabil, da bi vse prekalnil, kar je za Boga in državo. Veri in resnici sovražno časništvo tudi na Laškem z vsimi močmi dela, da bi svoj peklenški namen doseglo. V Milanu se neko bogokletno pero ni zgrozilo Boga Očeta z Garibalditom skupaj piti pred oči postaviti! V neki nesnagi knjižurini je bila presveta Devica Marija zasramovana. O tavžentkrat gorjē! To bo emendiranje in civiljenje, ko bo peklenško, nesramno prederznost jela pravična šiba Božja pritegovati! Krivoverske, puntarske, podpihovavske knjižure se zanašajo na vse strani, da bi se skazilo, kar je še dobrija.

Po drugi strani pa iz vsih vetrov dere k roparju Garibalditu, kar je Cerkev in veri sovražniga ali saj silovito zaslepljeniga. Že pišejo, da je ta samosilnik prišel s svojo derhaljo v Kalabrijo na Napolitansko suho zemljo, in bati se je, da bo le prehitro v samim Neapelnu, ako ni Božja roka namenila, ga pred ustaviti.

Ti peklenški vojski nasproti se zbira manjši množica poštenih okrog sv. Očeta pod banderam serčniga Lamoriciara. Undan je ta junaški vojvoda zastran papeževe vojne v Rim naznanil, rekoč: „Trume so izverstne, z dobrim duham navdihnjene in dobro vstanovljene. Miren sim. Ako nam ne pomagajo, smo v stanu, si sami pomagati.“ Fran-

cosko-belgiške streljavkarje, izverstno kardelo, bodo v Zvave spremenili. Iz Španjskiga je prišel zlahtnik, ki je ponudil 4.000 vojakov. Mogoče je, da se tudi ptuje kardela, ki so zdaj še v neapolitanski službi, papeževi vojski pridružijo, in ako Garibaldi Neapolitansko zmaga, bi se utegnulo zgoditi, da se tudi sploh neapolitansko zvesto vojništvo s papeževim sklene. Iz Vestfalije je grof Metternich dva svojih sinov papežu v prid vojaštva zročil. Španjolsko, kakor pišejo, je sv. Očetu ponudilo veliko pomoč v vojaštvu in denaru.

Zastran nekterih Ircov, ki so iz papeževe vojne stopili ali bili izločeni, vedō Cerkev sovražni listi mnogo zvečati, lagati, presilovati. Dosihmal domū se vernivši Irci se dajo, kakor Münch. Sonntagsbl. piše, tako le razdeliti: Kacih 60 zavolj telesne nepripravnosti ni bilo sprejetih, in ti so razun kacih 10 ljudi brez vsake graje v svojim življenji; kacih 20 je misel spremenilo in so kmali po prihod prosili, da naj jih spustē; kacih 30 je zavolj slabiga obnašanja odpravljenih; njih 8 ali 10 mladih iz premožnih stanov se je vernilo, ker se jim njih visoko napete misli niso spolnile, zlasti ker niso bili precej v oficirje povzdignjeni. Zugal so, da bodo domā, ne vēm kaj, razglasovali zastran papeževe vlade in tega, kar so vidili in slišali; niso pa s tem žuganjem nič dosegli, temuē dano jim je bilo na voljo, da utegnejo lagati, kolikor se jim ljubi. Eden je celo iz London-a nazaj v Rim pisal, kakor pravi dublinski list „Nation“, in je žugal, da bo nekatere pri angleški vladi, ne vēm za kaj, zatožil, ako mu s prihodnjo pošto denarja ne pošljejo. Pa tudi ta je zastoj na denar čakal.

Papeževo posojilo je popolnoma podpisano, Francosko, Belgijo in Španjo zadene 38 milijonov, drugo druge dežele. Španjolska kraljica je podpisala za 400.000 frankov, in minister znotranjih zadev je tudi vse vladništvo nagovoril, da naj se zajema obilno vdeleži in ga pospešuje, kakor koli more. Portugieska vlada se je v primeri z drugimi pravgerdo obnašala, ki je podpis na zajem in zbiranje milih darov za sv. Očeta prepovedala; kdo vē, kak duh jo je obsedel? K sreči pa se patriarh v Lisaboni za to ni zmenil. — Milovšin za sv. Očeta je dosihmal v Rim prišlo 1.120.000.

Rusovsko cesarstvo ima 68.931.728 duš. Sibirijanov in pastirskih ljudstev je do 4 milijonov.

V Heregovini je 11. in 12. t. m. zavrelo preganjanje kristjanov, v 4 vasēh je 160 hiš požganih. V Magnezii na Greškem je neki 80 kristjanov umorjenih. — Tudi v Aki (Št. Jean d'Acres) so mende turki 50 kristjanov pomorili. Sem ter tje se sliši od turške razdraženosti.

Za kristjane v Sirii so se po mnogih krajih jeli darovi zbirati; še judje so se v njih pomoč vzdignili, Montefiore, angleški peneznik, je dal sam 20.000 gold.

V Sirii, pišejo, je 360 vasi razdrtih in njih čede pokončane. 28 kersanskih šol je podrtih in 1830 učencev pobitih, 560 cerkev in 42 samostanov popaljenih, in 9 pobožnih naprav pokončanih, ki so bile v rokah evropejcev. Zraven tega je ves pridelek ob Libanu 12 ur na široko in 30 ur na daljavo zatert, ravno tako celesirska planjava 24 dolga in 4 široka, v vsem Antilibanu od Homah-a do Havran-a čez 50 ur na dolgo in 20 ur na široko, in v Havran-u, naj bogatejši sirski okrajini, kacih 30 ur dolgosti in 20 širokosti, je ravno tako vse v nič djano.

V Bejrutu je 1500 angleških in 1500 francoskih vojakov stopilo na suho zemljo.

V Damasku v franciskanskim samostanu je bilo 6 duhovnov in 2 samostanska brata, in ne eden ni odšel morivskim rokam razdraženih turkov. O. Engelberta Kolling-a, višjiga, so ti grozovitneži perviga na 4 dele razsekali, za njim druge muihe, in potem so samostan do tla popolnoma razdžali. Kri marternikov bo zanesljivo tudi na Turškem le seme novih kristjanov in zmanjšanje grozovinskiga mohamedanstva.

Afrikanski kralj v Dahomey-i, ako je res, kar

pišejo, je odmenil mrtvašnico za svojim očetam s tem obhajati, de bo dal 2,000 ljudi poklati in darovati. Angleži so mu vojsko zažugali, ako res to grozovitnost dopolni, vender se bojé, de ne bo odjenjal. — K ti neverški mesarnici bi bilo dobro gledavce poslati tiste časnikarje, ki jim vera ne diši, in vse sovražnike sv. vere, — naj bi se učili, kako se godi ljudem, kjer Bogá in vere ne poznajo.

Nasprotje krivovercev. Mesca mal. travna tekočiga leta so po veliko krajih obhajali tristoletnico krivoverca Fil. Melanhtona, žalostniga spomina. Ti obhajavci naj bi bili pa rajši prevdarili, kar je ta nesrečni človek malo pred svojo smertjo svoji materi rekel. Mati namreč, do tistihmal katoliška, vpraša svojiga umirajočiga sina, če naj bi sprejela tudi ona novi evangeli? Nato ji ta praeceptor Germaniae (učenik Nemčije) odgovori z besedami, ki so v ustih umirajočiga silo tehtne in imenitne. Reče ji namreč: „V novi veri je res bolje živeti, ali v stari je boljši umreti.“ Nato je res njegova mati do konca zvesta ostala katoliški veri.

Po vsim svetui je nekako 12,000 usmiljenih sester sv. Vincencija Pavlana v blizu 2,000 staniših. Njih velika prednica v Parizu ima 22 sester, ki imajo le z dopisi opraviti. — Moških redov je 83 z nekimi 7,000 redovnimi staniši in 100,000 družniki ali udi. Nar številniši so čč. oo. frančiškani z 25,000, kapucini z 12,000, šolski bratje s 7,000, in jezuiti s 6,000 družniki.

Drobtine.

Neki jud na Dunaji je svojo nesramnost po ti posebni poti razodel, de si je pri nekim rokodelcu naročil „terdin stol za sv. Petra.“ Sovražni judje sv. Petru že čez osemnajst sto let stol spodnasajo, pa ga mu še niso spodnesli; mende ga tudi ta jud s svojo prederzno šalo ne bo. Je pa tako djanje vstric mnogiga družiga tudi priča, koliko hvalo enaki judovski može vedó za velike prostosti, ki so jih poslednji čas v katoliški Avstrii dosegli.

Neki dunajsk list, kakor piše „Gegenwart“ se je prederznil, Napoleona III. s sv. Ludvikam IX., francoskim kraljem, primerite, ter Napoleonove napake svetniku prilastovati. — Kako deleč bodo še segali dunajski listi v prederznosti in bogokletstvu? Le prav pridno jih plačujte in berite, nespremišljeni katoličanje, ko vam ko črni krokarji oči iz glave kavsajo.

Neki dunajsk ginnazialec si je z branjem kužnih bukev um. serce in domišljijo tako spačil, de, ko je že sploh protestant, je protestiral še mende zoper vero, nраво, domorodstvo, zoper vsakteri npravni red, in so ga mogli torej iz šol iztirati. Ker se dandanašnji s toliko ihto laž zagovarja in resnica zatira, torej ni čuda, de se tudi dunajski listi za to garjevo ovco potegujejo. Mladenči šolski sploh pa naj si iz tega posnamejo nauk, kam branje kužljivih bukev človeka pelje in pripelje! Ali ni škoda že za dragi čas, ki si ga človek obrača v branje tega, kar si je spačen človek iz spačeniga ali celo hudobniga in bogokletniga namena izmislil? Kam pa še le škode, ki si jo s tem bravec napravi sam sebi! Ni ga kmali težavniga dela, kot spačeno vmisljijo in skaženi kus vravnati. Torej je toliko nesrečnih lajnežev, ki se hudiga veselé, in dobro zatirajo.

Prerokovanje. Cistercienski mnih č. o. Peki (Pecchi), ki je pred pol stoletjem v sluhu svetosti v Rimu umerl, je prerokoval od prihodnjih laških in francoskih dogodb in pravi: 1. Poslednje oropanje, ki se bo v cerkveni državi primerilo, ne bo nič škodovalo in Rim ne bo oropan. 2. Ta sovražni naskok bo le do nekiga kraja prišel, kjer je zanj pisano: Ne dalje! 3. Papež bo že blizo, de bi svojo moč zgubil, tode vse napanjanja bodo zastoj. 4. Ko

se bo ljudem zdelo vse zgubljeno, se bo neprevidama obernilo. 5. V Jakinu (Ankoni) bo vsa obramba odveč. 6. Po prihodu tekavca bo viditi, kako bodo francozje zaporedama cerkveno državo zapuščali. 7. V Jakin bo prijadralo ladovje, pa ne bo nikomur prebivavcov kej škodovalo. Pač bo gospodoval majhin strah, tode rešenje je blizo in odhod terpi od večera do jutra. 8. Francozje bodo sv. Sedežu vse zopet povernili, letá (sv. Sedež) bo še celo nekaj več pridobil. 9. To se bo končalo z zmago svete vere in s čudežem, in francozje bodo poslednjič papeža branili. 10. Papežev poročnik v Parizu bo zopet svojo polno moč dosegel. 11. Neki Mariin praznik, v očičevanje ali oznanovanje, se bo nekaj silo imenitniga dogodilo. 12. Francosko bo padlo samo po sebi, in Bog se bo tistiga človeka poslužil. 13. Stermenje bo veliko, ko bo svet zvedil, de v Parizu sredi ljudstva živi neznan kralj, ki bo perviga prosenca, poslednji dan te dobe, zopet na tron posajen. 14. Pervi tekavec, ki v Italijo pride, bo to srečno novico prinesel, in imenovani kralj bo branivec sv. Stola. 15. Vojska bo jenjala v mescu, ko se je bila začela, in ne bo več pobitja. 16. To se bo končalo z zmago cesarjevo, in vidili bodo vravnave, ki jih napravlja v prid sv. Stola. 17. Čelo neko kraljestvo bo stopilo v katoliško Cerkev, in sv. Oče bodo, zopet dobivši vse svoje države, peli: Nunc dimittis (zdaj spusti, Gospod svojiga hlapca itd.) — Bog daj, de bi se res in hitro spolnilo!

Duhorske zadeve.

V goriški nadškofii. Čast. gosp. Mihael Koršič, dosedanji vikari v Humskim, je ravno ondi poterjen za fajmostra. Devinska dekanija je razpisana do 21. kilometra.

Darujte ubogim Oberšanam!

Sv. Lorenca dan je naše selo, Oberh v Dragatuški fari, grozna nesreča zadela. Okoli četrte ure popoldne je jelo v nekim skednu goreti, in ogenj se je v kratkim tako razširil, de se ni dal nikakor ukrotiti, dokler ni v tisti verst, v kateri je bilo zapaljeno, zadnje poslopje zgorelo. Vpepeljenih je deset hiš z dotičnimi poljedelcu potrebnimi poslopji. Okol 7000 gold. škode je.

Oginj je vstal, kakor že tolikrat, po tistih nesrečnih klinčkih. Osemletin dečko je svoji materi izmaknil 4 šibice (klinčke) in s 3 drugimi fanti je ogenj vprasnil, de bi bili jabelka pekli. Bogú bodi potoženo! kmalo je bilo jabelk napečenih, de se je pri njih pogledu vsako oko posolziti moglo, zakaj naše selo ima mnogo lepih sadnih drevés, ki so tudi pogorele.

Dobrotljivi braveci Zgodnje Danice, in vse blage serca! pomagajte nam revnim belim Krajncam k napravi novih stanj, in ti predrago vredništvo! posredovaj nam v ljubezni pri naših usmiljenih rojaki in blagovoli mile nam od dobrotnikov podeljene darove prejemati. V zahvalo obljubimo, vsigamogočniga dobriga Boga Vam za obilni blagoslov in stoterno povernjenje moliti.

Usmiljenja vredni Oberšani.

Na Oberhu pri Dragatušu 17. vel. serpana 1860.

Dostavek. Kolikorkrat se je Danica ljube Slovence za kako reč poprosila, nikoli ni bilo zastoj. Naj se tedaj tudi zdaj dobrotne serca usmilijo pogoorelih Oberšanov, ki so toliko bolj pomoči potrebni, kolikor bolj je znano, de po unih dolenskih krajih je tudi brez kake posebne nesreče revšina sploh zmiraj dosti velika; koliko hujsi pa še le, ko jim oginj neprevidama vzame ne le tega, kar so pod streho spravili, ampak tudi strehe in ljube domove same. Dajte tedaj, in se Vam bo dalo, ko bote ravno take ali enake pomoči potrebni.

Vredništvo bo s hvaležnostjo sprejemalo darove in jih hitro odpravljalo.

Vredništvo.